

تحقیقی

میزان بروز خودآزاری در دانش‌آموزان دبیرستان‌های پسرانه شهر تبریز

اصغر محمد پوراصل*^۱، دکتر علی فخاری^۲، فاطمه رستمی^۳

۱- مربی گروه اپیدمیولوژی، همکار تیم پژوهشی روانپزشکی و علوم رفتاری، مرکز کشوری برنامه مدیریت سلامت (NPMC)، دانشگاه علوم پزشکی تبریز.

۲- دانشیار گروه روانپزشکی، سرپرست تیم پژوهشی روانپزشکی و علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی تبریز.

۳- کارشناس ارشد آموزش پرستاری کودکان، همکار تیم تحقیقاتی مرکز کشوری مدیریت سلامت (NPMC)، دانشگاه علوم پزشکی تبریز.

چکیده

زمینه و هدف: خودآزاری رفتاری غیرمهلک است که در آن شخص به طور عمد خود را مجروح می‌کند و یا ماده‌ای را بیش از مقدار نسخه شده مصرف می‌کند. این مطالعه به منظور تعیین میزان بروز خودآزاری و برخی عوامل مرتبط با آن در دانش‌آموزان پسر دبیرستان‌های شهر تبریز انجام شد.

روش بررسی: در این مطالعه طولی ۱۷۷۲ (۱۳/۷ درصد) دانش‌آموز پسر سال دوم دبیرستان‌های شهر تبریز به روش سهمی خوشه‌ای تصادفی انتخاب شدند و دو بار به فاصله یک سال در دو پایه تحصیلی متوالی مورد بررسی قرار گرفتند. در شروع مطالعه (اسفند ۱۳۸۳)، دانش‌آموزان یک پرسشنامه خود ایفای ۴۸ سوالی پاسخ‌گزینه را تکمیل کردند. بعد از یک سال (اسفند ۱۳۸۴)، پرسشنامه ۱۰ سوالی دیگری به همان دانش‌آموزان که در سال سوم دبیرستان به تحصیل اشتغال داشتند؛ ارایه گردید تا بروز خودآزاری تعیین گردد. با استفاده از رگرسیون لجستیک عوامل مرتبط با بروز خودآزاری بررسی شد.

یافته‌ها: میانگین سن دانش‌آموزان شرکت کننده در مطالعه به هنگام ورود به مطالعه $16/28 \pm 0/87$ سال (دامنه سنی ۱۹-۱۵) بود. در طول یک سال، ۴/۸ درصد دانش‌آموزان بروز خودآزاری را ذکر کردند. بیشترین نوع خودآزاری بریدن و سوزاندن بود. پیشرفت در مراحل مصرف سیگار ($OR=2/81$)، داشتن دوستان نزدیک سیگاری ($OR=1/78$) و بروز مصرف الکل ($OR=2/27$) با بروز خودآزاری در دانش‌آموزان ارتباط داشت.

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که بروز خودآزاری در این گروه از نوجوانان ایرانی ۴/۸ درصد در سال است. بروز خودآزاری با عواملی مانند سن دانش‌آموزان، وضعیت مصرف سیگار و مصرف الکل ارتباط داشت.

کلید واژه‌ها: دانش‌آموزان دبیرستانی، خودآزاری، میزان بروز، تبریز

* نویسنده مسؤول: اصغر محمدپور اصل، پست الکترونیکی: poorasl@yahoo.com

نشانی: تبریز، جاده ائل گلی، بیمارستان رازی، تیم پژوهشی روانپزشکی و علوم رفتاری، تلفن: ۸۴-۳۳۵۷۵۸۰ داخلی ۲۹۰ (۰۴۱۱)، نمابر: ۳۳۴۰۶۳۴

وصول مقاله: ۸۷/۶/۱۹، اصلاح نهایی: ۸۸/۴/۲، پذیرش مقاله: ۸۸/۴/۱۵